

LA MARILE LICITAȚII DE TOAMNĂ DE LA STOCKHOLM

de arh. Octavian Ciupitu

Bukowskis

BUKOWSKI AUKTIONER AKTIEBOLAG
GRUNDAT 1870

În perioada 25 octombrie - 3 noiembrie a.c. a avut loc la casa de licitații Bukowskis licitația de artă modernă și contemporană intitulată "bukowskis moderna + contemporary and design". S-au scos la vânzare cu această ocazie 1.447 de loturi, evaluate în total la 49 de milioane de coroane și împărțite în categoriile pictură, grafică, argintărie și bijuterii, design, covoare, sticlărie, ceramică, obiecte din cositor, mobile și diverse. Se remarcă între lucrările de artiști străini un desen în carbune de Henri Matisse (1869-1954) intitulat Lilian și datând din 1945 (evaluat la 1.000.000-1.200.000 SEK), o scenă de coridă de Pablo Picasso (1881-1973) intitulată Suerte de varas din 1960 (evaluată la 700.000-800.000 SEK), executată în laviu în tuș, lucrarea în tehnică mixtă de James Rosenquist (1933-) intitulată Tide (evaluată la 400.000-500.000 SEK), schița în creion și tuș a lui Salvador Dalí (1904-89) intitulată Studii de figuri (evaluată la 30.000-35.000 SEK), pictura lui Bernard Buffet (1928-) intitulată Matador (evaluată la 125.000-150.000 SEK) și lucrarea în guaș Les papillons de Fernand Léger (1881-1955) din 1948 (evaluată la 500.000-600.000 SEK).

Nr. 180. Harald Lindberg: Portul românesc, 1944.
Ulei pe pânză; 70x90 cm. 50.000-60.000 SEK.
© Bukowskis.

Dintre tablourile de pictori suedezi reprezentați aici remarc lucrările naivistului Hilding Linnqvist (1891-1984) - artistul care a decedat pe când avea ultima sa expoziție personală în Göteborg la Galleri OCISCO (numită astfel după noi, proprietarii ei, adică Octavian Ciupitu și Silvia Constantinescu, și care a funcționat în perioada 1983-86), ale lui Öyvind Fahlström (1928-1976), pe cele ale naturalistului Ola Billgren (1940-2001) prezent aici cu, printre altele, acuarela The Queen din 1977 reprezentând-o pe regina Elisabeth II a Marii Britanii (evaluată la 40.000-50.000 SEK), iar dintre cele ale lui Harald Lindberg (1901-76) mă opresc la pictura Portul românesc. Harald Lindberg a început prin a fi marinar, a călătorit astfel în America de Nord și de Sud, în Australia și în Africa de Sud, după care a studiat pictura la Academia de Arte din

Stockholm în perioada 1924-29. Temele picturii sale sunt luate din natura regiunii în care s-a născut - Roslagen, din așezările de pescari, malurile, marea, bărcile, porturile și munca de marinar. Lindberg a mai lucrat și ca ilustrator de cărți și pictor de artă monumentală în biserici și localuri publice. Cu atât mai specială este tema uneia dintre picturile lui prezente la această licitație și care reprezintă un costum popular românesc, o temă cu totul diferită de restul creației acestui pictor. Conform informațiilor prezentate în catalogul licitației, întâmplarea a făcut ca fiica pictorului, Kerstin, să meargă la un bal mascat, la care s-a dus îmbrăcată într-un costum popular românesc, împrumutat pentru această ocazie. Tatăl ei a fost atunci atât de încântat de felul cum arăta fiica sa în acest costum popular românesc, încât a simțit nevoia să o picteze astfel îmbrăcată. De la cine a fost împrumutat acest costum și din ce parte a României provine, nu se spune. Executată în 1944, această pictură a fost prezentată în 1947 la o expoziție ce a avut loc la Palatul Municipal din Malmö și în 1998 la o expoziție ce a avut loc la Primăria din Lidingö, lângă Stockholm. Prin comparație, personal o consider a fi, poate, cea mai reușită pictură a lui Harald Lindberg, sau cel puțin cea mai reușită dintre picturile lui care sunt prezente la această licitație. În atmosfera austeră a interiorului suedez și rigiditatea celei care îl poartă, costumul acesta românesc aduce o căldură neobișnuită, întărită de bogăția detaliilor lui mărunte. Secția de grafică a avut un mare număr de lucrări de Georges Braque (1882-1963), Marc Chagall (1889-1985), Christo (1935-), Salvador Dalí (1904-1989), Jim Dine (1935-), Fernand Léger (1881-1965), Roy Lichtenstein (1923-97), Henri Matisse (1869-1954), Joan Miró (1893-1983), Pablo Picasso (1881-1973), Henri de Toulouse-Lautrec (1864-1901) și Andy Warhol (1930-87), pentru a-i numi doar pe cei prezenți cu lucrări numeroase. Aici remarc expresiva litografie în culori Au Moulin Rouge, la Goulue et sa seur (La Moulin Rouge, la Goulue și sora sa) de Toulouse-Lautrec din 1864-1901 (evaluată la 400.000-600.000 SEK). Obiectele de argintărie sunt de proveniență daneză, finlandeză, suedeză. La secția de mobilier am întâlnit piese proiectate în 1958 de arhitectul danez Arne Jacobsen (1902-71), provenind de la SAS Royal Hotel din Copenhaga, renovat de curând. La secția de covoare și tapiserii sunt doar lucrări suedeze, în timp ce la secția de sticlărie întâlnim obiecte provenind din diferite țări. Aici le-am remarcat pe cele executate de Emil Gallé, Daum, Paulo Venini și Dale Chihuly. Obiectele de ceramică provin din Suedia (fabrica de la Gustavsberg), Finlanda (firma Arabia), Franța (Pablo Picasso, Pierre Alechinsky), Marea Britanie (Elisabeth Reaburn), Germania (Merkelbach & Wick), Danemarca (Fabrica Regală de Porțelan). La secția "diverse" am notat o lampă de masă din bronz aurit art nouveau de sculptorul francez François-Raoul Larche (1860-19129) intitulată La Loïe Fuller, după o cunoscută dansatoare americană din vremea aceea, reprezentând-o pe aceasta într-un dans cu voaluri (1900, evaluată la 100.000-125.000 SEK). Activitatea anului 2002 la casa de licitații Bukowskis a culminat cu Licitația Internațională de Toamnă, care s-a desfășurat în perioada 3-6 decembrie și a numărat nu mai puțin de 1.716 loturi de înaltă calitate artistică. Pictura suedeză modernă a fost dominată aici de lucrările lui Bruno Liljefors (1860-1939) și Anders Zorn (1860-1920), autorul acuarelei Un cerșetor valah din 1888 și prezentată de mine anterior în CURIERUL ROMÂNESC în numerele 226-228/1999 și 235-237/2000. De data aceasta am remarcat pictura lui în ulei intitulată Fată din Mora în

haine de iarnă din 1918 (evaluată la 2.800.000-3.000.000 SEK). La secția de sculptură suedeză au fost câteva lucrări realizate de Carl Milles (1875-1955), printre care și Europa și taurul din 1950 (evaluată la 500.000-700.000 SEK). La secția de grafică, din cele 14 lucrări prezente, 13 erau de Anders Zorn. Secția de pictură suedeză veche a abundat în exemple de portrete regale și nobiliare din secolele XVII-XVIII. De o calitate specială s-a arătat a fi portretul lui Martin Pierre Foache (evaluat la 200.000-250.000 SEK), realizat de Alexander Roslin (1718-93), autorul portretului pincipesei Zoe Ghica aflat la Muzeul Național din Stockholm și considerat a fi "Mona Lisa picturii suedeze", portret pe care l-am prezentat în nr. 253-255/2001 din CURIERUL ROMÂNESC. La secția de pictură străină veche abundă însă lucrări "atribuite", "din atelierul", "din școala", "de urmașii", "în maniera" sau "după" mari maestri ai artei universale. Întâlnim astfel o Rugăciune a regilor (evaluată la 150.000-200.000 SEK) în maniera lui Hans Memling (1433-94), o Madona cu copilul (evaluată la 80.000-100.000 SEK) de urmașii lui Giovanni Bellini (1430-1516), un Iosif cu Iisus copil (evaluat la 150.000-200.000 SEK) atribuit lui Guercino (1591-1666), o Magdalena pocăită (evaluată la 150.000-175.000 SEK) în maniera lui Guido Reni (1575-1642), o Bătălie între greci și turci (evaluată la 150.000-200.000 SEK) atribuită lui Antonio Tempesta (1555-1630), o Arhitectură de biserică cu scenă și figuri umane (evaluată la 80.000-100.000 SEK) din școala lui Giovanni Paolo Pannini (1691-1765), sau un Peisaj italianesc cu ruine și figuri umane (evaluat la 30.000-40.000 SEK) în maniera lui Claude Lorrain (1600-82). La secția de desene și gravuri vechi am întâlnit nu mai puțin de patru gravuri (evaluate fiecare la 15.000-20.000 SEK) de Rembrandt Harmensz van Rijn (1606-69) și două gravuri (evaluate fiecare la 10.000-15.000 SEK) de Albrecht Dürer (1471-1528). Dintre obiectele de argintărie veche s-au remarcat un pocal cu capac executat de Jacob Kessbayer din Augsburg pe la 1615-1620 (evaluat la 20.000-25.000 SEK), un pocal în formă de ciorchine de struguri executat probabil la Nürnberg în secolul XVII (evaluat la 30.000-40.000 SEK) și un vas cu capac pentru crușon executat de Henrik Wittkopf cel bătrân la Stockholm în 1733 (evaluat la 1.200.000 SEK). Dintre bijuteriile oferite aici la licitație mi-au atras atenția în mod deosebit un medalion din platină având la mijloc un smarald de 2,90 carate fatetat în trepte și decorat cu diamante fatetate cu tăietură în formă de briliante sau roze în total de 6,62 carate, executat de W.A. Bolin la Stockholm în 1923 (evaluat la 100.000-125.000 SEK), precum și un inel solitaire executat în platină cu un briliant de 4,80 carate (evaluat la 100.000-125.000 SEK). Dintre mobile m-au interesat în special un birou secretărie executat de Pierre Garnier (meșter la Paris în perioada 1742-89) de epocă Louis XV (evaluat la 100.000 SEK), un birou secretărie de epocă rococo (evaluat la 300.000-500.000 SEK) executat de Lars Nordin (meșter la Stockholm în perioada 1743-73), o mică comodă realizată de Jean Mathieu Chevalier (meșter la Paris în perioada 1743-68) de epocă Louis XV (evaluată la 60.000 SEK), precum și un fotoliu marquise de Jean-Baptiste Lelarge (meșter la Paris în perioada 1738-71) de epocă Louis XVI (evaluat la 60.000-70.000 SEK). Menționez dintre lustre una de epocă empire executată în Franța (evaluată la 300.000-400.000 SEK), dintre manuscrise scrisoarea de înobilare a neamului conților Taube din 1719 (evaluată la 15.000-20.000 SEK), iar dintre tapiserii pe cea intitulată După bătălia de la Emesa și executată la